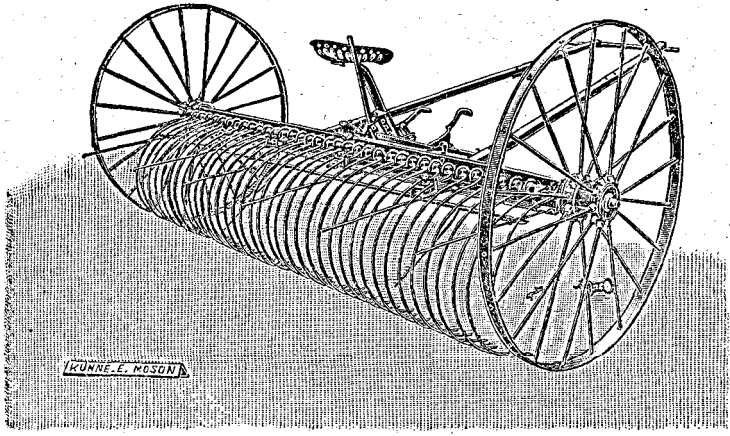
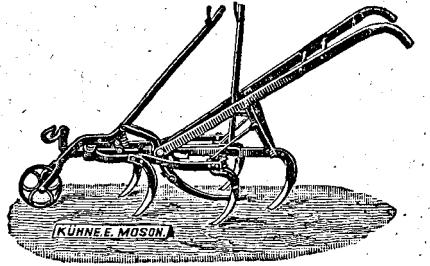

„KÜHNÉ” mezőgazdasági gépgyár r.-t. Mosonban.

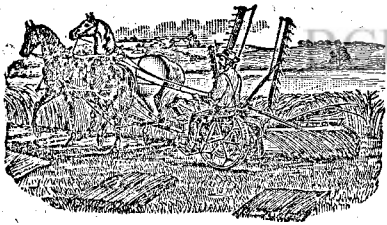

Egy- és többsoros kapáló- és töltető-
eszközök, „Columbia” kultivátorok,
Herrmann-féle kukoricakapálók,
„Osborne” kaszáló- és aratógépek,
szénagereblyék. Cséplőkészletek járgány- és motorhajtásra

Budapesti főraktár: VI., Vilmos-császár-ut 59.

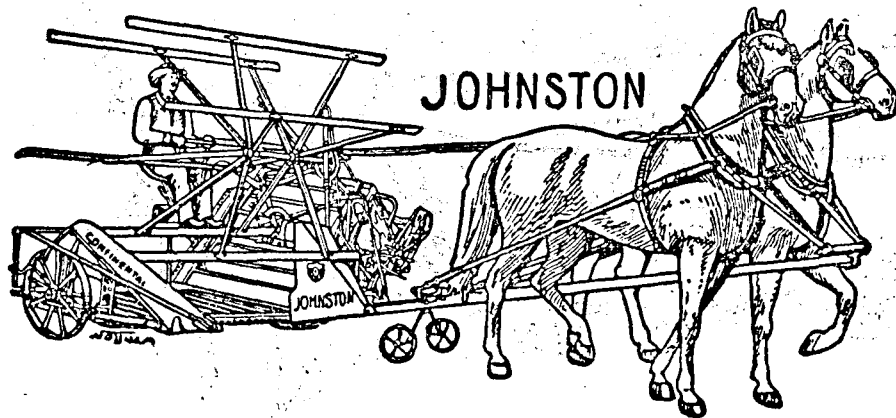
3007

Fiókraktárak: Debrecen, Kaposvár, Szabadka, Temesvár.

„Johnston”

eredeti amerikai aratógépek ugy szerkezet, mint jó anyag tekintetében a legtökéletesebbek.

3152

Az előrelátható nagy munkáshiány következtében ajánljuk „JOHNSTON” gyártmányu amerikai aratógépeink sürgős beszerzését, annál is inkább, mert a további behozatal Amerikából a jövő aratáshoz alig lesz lehetséges. — Felvilágosítással készséggel szolgál:

Bächer Rudolf — Melichar Ferencz

Magyarországi vezérképviselő: Szücs Zsigmond Budapest, VI., Teréz-körut 26. szám.

Patkánin

Név és védjegy
törvényes
szabadalom

patkányirtó szer

Reitter Oszkár főkapitány, Patkánin gyáranak vezetősége Nagybecskereken.

Tökéletes bizos eredményről jótállás.

3173

Tökéletes bizos eredményről jótállás.

Reitter Oszkár nagybecskereki főkapitánynak teljesen biztos hatású találmánya (nem mérge) emberre és állatra cseppet sem veszélyes. 1 doboz ára 2 korona, mely elegendő körülbelül 120 patkány kiirtásához. Ismertető leírást, melyben le van írva, hogy különféle nagyságú gazdasághoz hány doboz szükséges a teljes kiirtáshoz — kérésre

Zsákot, Zsineget,

ponyvát, szőlőkötöző fonalat vásároljon a

32 év óta legmegbízhatóbbnak elismert

FISCHER-féle zsák- és ponyvagyárban Budapest, V., Nádor-utca 31-33. szám.

Kévekötelek, PONYVAKÖLCSÖNZŐ-Intézet Kérjen ajánlatot

Homlokzatok és belsőhelyiségek meszelésére

a legjobb és a legtökéletesebb

Kimerítő ajánlatot és mintát szívesen küld:

Lutz Ede és Társa
festégyára
BUDAPEST, VII. ker.,
Ornagy-utca 4. szám.

Eladó

egy teljesen új
amerikai
rendszerű

arató

kéveköötő-gép.

3196

Cím a kiadóhivatalban.

Középkorú, hadmentes, nős, kis-családu

gyakorlati gazdatiszt

23 évi általános jó praxissal és bizonyítvánnyal, ki egy 3000 holdas birtokot önállóan kezelt,

azonnalra

tiszti vagy ispáni állást keres.

Beszél magyarul és románul.

Címét megmondja a kiadóhivatal.

3193

Gazdák Biztosító Szövetkezete

Alakult 1900-ban. Alakult 1900-ban.

Vezérképviselet: Kolozsvár, Deák Ferencz-u. 35.

Biztosításokat elfogad tűz és jégkár ellen, ugyancsak az ember életére a legkülönbözőbb módok szerint, előnyös feltételek mellett. Az üzleteredményben a biztosított tagok díjarányukban részesülnek.

A lefolyt 12 év alatt a tagok hétszer részesültek az üzletfeleslegéből, közgyűlési határovar értelmében díjvisszatérítésben.

Biztosítási ajánlatok beiktandók közvetlenül az igazgatósághoz, vagy az ország minden egyes helyén működő képviselők közvetítésével. Nyomtatványokkal és felvilágosítással minden irányban készséggel szolgál az igazgatóság.

Alapítványok kormány hozzájárulásával	2,527.980.—	K
Tartalékok	3,357.803.—	,
Biztosított tagjainak fennállása óta fizetett tűzkárokból	10,740.000.—	,
jégkárokból	5,042.000.—	,
Biztosított érték tűzben 1912. évben	880,000.000.—	,
jégben 1912. évben	63,000.000.—	,
Eléltizlet állománya	15,240.080.—	,

A Gazdák Biztosító Szövetkezete társintézménye a GONDVISELÉS Országos Központi Segélyező Társulat utján 100 koronától 1000 koronáig terjedő temetési segélybiztosítások, valamint havi befizetések ellenében 1000 koronáig terjedhető, leánykihasználási (önállóítási) segélybiztosítások eszközöltenek. Legelőnyösebb népbiztosítás. E társulat kebelében minden községben önálló helyi csoportok szervezhetők jótékony célú működéssel. Tájékoztatót készséggel küld bárkinek is a Társulat igazgatósága, Budapest, IX. Erkel-utca 20. sz. 3012

Szuperfoszfátot

és minden egyéb műtrágyaféléket ajánl a

3011

Műtrágyát Értékesítő Szövetkezet

Budapest, V. kerület,
Fürdő-utca 8-ik szám.

PETREUS L. UTÓDA LŐRINCZ

KITÜNTETETT OKLEVELES MÉRLEGKÉSZÍTŐ, ÉPÜLET- ÉS MŰ-LAKATOS, VAS- ÉS RÉZBUTORGYÁRTÓ.

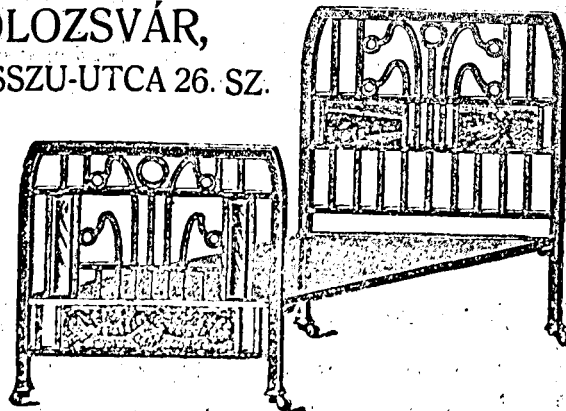
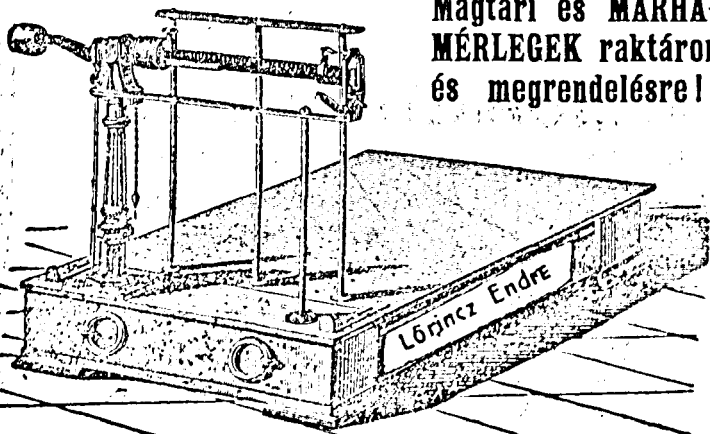
3111

Magtári és MARHAMÉRLEGEK raktáron és megrendelésre !!

ELVÁLLAL :

Vas és fémből előállítható szakmájába vágó minden munkát. Kórházak, szállodák, gazdaságok, istállók, tehenészetek stb. fa, vagy fémbutorral való berendezését. Folyósó, lépcső és sirrácok készítését. Gazdasági és kerti kerítéseket Kerti butorokat és sátrakat. Réz- és vaságyakat és butorokat, stb.

MAGTÁRI ÉS MARHAMÉRLEGEI MINDEN MÁSNÁL JOBBAK ÉS OLCSÓBBAK

Költségvetéseket és rajzokat kivétel nélkül díjtalanul
Pontos időre szállítás! Szolid és versenyképes árak!
Szakszerű tökéletes munka!

ERDÉLYI GAZDA

AZ „E. G. E.” TAGJAI INGYEN KAPJÁK
ELŐFIZETÉSI ÁR: 1 ÉVRE 12 KORONA,
½ ÉVRE 6 KOR., EGY SZÁM 24 FILLÉR.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE

MEGJELNIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
KOLOZSVAR, ATTILA-UTCA 10. SZÁM.
◇ A LAP TELEFON SZÁMA: 158. ◇

TARTALOM:

Önálló eredeti cikkek:

Péter-Pál hónapjában	183
A vetés	183
Kormányintézkedések	184
Vegyes közlemények	186
Hirdetések.	

Péter-Pál hónapjában.

Péter-Pál hónapjában vagyunk. A cserhádi parancsa szerint ebben a hónapban kellene a kozákoknak végig száguldani a magyar alföldön, ebben a hónapban kellene föltorni az orosz ágyúknak a magyar vetéseket. A magyarok Istené azonban velünk van. A cserháti seregek messzebb vannak attól, hogy elpusztítsák vetéseinket, mint valaha. Az orosz gőzhenger visszafelé görögül Galiciában. Ugy lehet, hogy mire a magyar kalásztengerek fölött peng a kasza, katasztrófa éri a rettenetes gőzhengert s még Péter és Pál előtt megadják neki a kegyelemdíjást a vitéz német s magyar seregek támadásai.

A gondviselés kegyelme s vitéz seregeink hősiessége folytán ma újra az a helyzet, hogy a visszamaradt földművelő nép minden gondját a mezőre irányíthatja s előkészülhet a pár hét múlva meginduló aratásra.

A kasza jegyében folyik a mezőgazdasági mozgalmak minden mozzanata, a földművelő szervezetek minden lépése, mert egy egész nemzet élete, sőt ennél több, egy szent világszövetség, az igazság diadala függ attól, hogy a magyar rónákon az aratás sikerrel zajlik le. A kezdő operációk, hogy katonai nyelven szóljunk, kitűnően sikerültek. A tavaszi munkálatok — hála a derék földművelő nép erőneinek általánosságban pompás sikerrel jártak. A munka azonban most ért a legnehezebb feladathoz. Az aratás még a tavaszi munkáknál is jobban időhöz kötött. Itt egy napi késedelem is rengeteg veszteséget jelent. Nincs idő halogatásra. De ha ezt a feladatot sikerül megoldani, mezőgazdasági hadjáratunkat diadallal fejezzük be s nagyban hozzájárulunk a katonai hadjárat győzelmes befejezéséhez.

Ma még nem késő, ma még minden mulasztást helyre lehet hozni. A szövetkezetek és gazdakörök vezetői nézzenek körül s állapítsák meg, hol szükséges a beavatkozás. Gondoskodni kell a tizenkettődik órában is kellő munkaerőről. Ha férfi és asszony, szóval emberi munkaerő nincs

elég, aratógépekről kell gondoskodni. A hitelszövetkezetek támogatását kell igénybe venni. A Magyar Gazdaszövetség rendelkezésére álló harmadfélszáz aratógépet ugyan kiosztotta már az ország kisgazdái között, de — ha nem is ilyen kedvezményes árban — a hazai gépgyárakban még mindig tekintélyes készlet áll rendelkezésre. Ilyenkor nem szabad azt a pár száz korona árkülönbözetet tekinteni, mikor arról van szó, hogy száz meg száz hold termése vész kárba, ha idejében nem lehet aratni. Az aratógépeket azonban ma már haladéktalanul meg kell rendelni, mert különben aligha érkezik meg a vasuton kellő időre. Azok a községek, amelyek a vetőmagot későn rendelték meg, okuljanak azon s legyenek rajta, hogy legalább az aratógépjük idejében legyen kéznél. Ha nincs a faluban gépész, a vármegyei gazdasági egyesülethez sürgősen kell jelenteni a katonaságnál levő gépész címét, hogy az szabadságolható legyen. Gondoskodni kell a fáról, szénről, olajról, a benzólról is. Jó előre tisztába kell jönnie a községnek azzal, hogy hozzájuthat-e szükséges anyagokhoz, hogy különben más eszközökről gondoskodhassék. Ha nem lehet például benzint kapni, meg kell próbálkozni a benzol beszerzésével. Ha nincs megfelelő aratógép, sem férfierő, végső esetben sarlóra kerül a sor — az asszonyoknak meg a gyermekeknek kell aratni.

A vetés.

A m. kir. földművelésügyi miniszter a gazdasági tudósítoktól és a m. kir. gazdasági felügyelőségektől a június 7—10-iki adatok alapján beérkezett jelentés szerint a következő mezőgazdasági beszámolót tette közzé:

Az elmúlt 14 nap alatt mindenütt volt eső, különösen május hó utolsó napjaiban és június 4—5-ike körül, amidőn országos eső járt. A többi napokon június 7-ig inkább helyi jellegű záporosó volt s e miatt a csapadék eloszlása nagyon egyenetlen lett, úgy hogy mennyisége 6 és 150 milliméter között váltakozott. Legtöbbet (75—150 millimétert) a Tisza—Maros szögének középső részében, a Duna—Tisza közének déli nagyobb felében, továbbá Békés, Borsod és Baranya vármegyében esett. Külön kiemelendő e vidékeken Temesvár, Szabadka, Szentes és Orosháza környéke, hol az elmúlt 2 hét alatt 125 milliméteren felüli csapadékot mértek. 50—75 milliméter eső Hunyad, Bihar, Hajdu, Szabolcs, Jász-Nagykun-Szolnok, Békés és Csanád vármegyékben, továbbá a Tisza—Maros szögének északi és déli részein volt. Az ország tulnyomó részén 20 és 40 milliméter

között váltakozott a csapadék mennyisége s 20 milliméternél kevesebb csak a Duna balpartján és a Királyhágóntul keleti felében esett. E két országrész egyes helyein, így különösen a Csallóközben és Háromszék vármegyében 10 milliméteren alul maradt a csapadék. Az eső helyenkint zivatarral és jégesőkkel járt. Jégesőt jelentettek: Pest, Somogy, Zala, Ung és Temes vármegye egyes jársaiból. Ez azonban nagyobb kárt sehöl sem okozott. Tolna és Békés vármegyéből június 6-ról reggeli ködöt jelentettek.

A májusi szárazság után bekövetkezett kiadós meleg eső a vetés fejlődésére kitűnő hatással volt, úgy hogy azokon a részeken, hol a csapadék mennyisége nagyobb volt, a jó termésbe vetett remény nemcsak megerősödött, hanem meg is növekedett. Megnyugvásul szolgál, hogy a javulás éppen azokon az ország-részekent jelentékeny, amelyek a gabonatermés nézőpontjából a legfontosabbak. Ezzel szemben tény azonban, hogy az ország északnyugati negyedében és a Királyhágóntul keleti felében, vagyis ahol a szükségesnél kevesebb eső esett, némileg csökkent a termésremény — különösen a tavaszi kalászosokban — és ha a bő csapadék hamarosan meg nem jön, még további csökkenés is várható. De nemcsak a tavaszi kalászosokra volna szükséges ezeken a vidékeken az eső, hanem a kapásnövényekre is, melyek közül a tengeri helyenkint még ki sem tudott kelni. A legutóbbi napok szokátlan kánikulai hősege után egyébként a kapások és kerti vetemények már az ország más részeiben is újból esőt kívánnak, bár általában véve igen szépek s jó terméssel bíznak. Kedvezett az időjárás a takarmányféléknek is, melyek az aránylag szárazsággal sújtott vidékek kivételével jó kaszálást adnak, továbbá a szőlők és gyümölcsfák fejlődésének, melyeknek jó termésreménye továbbra is megmaradt.

Mindezeket figyelembe véve az elmúlt két heti időszakot úgy a kalászosok különösen az ősziek, mint a kapásnövények, kertivetemények, takarmányfélék, szőlők és gyümölcsösök szempontjából általában kedvezőnek lehet mondani s ha az esőhiányban szenvedő országrészek is rövidesen megkapnák a szükséges csapadékot, az esetben az általános gazdasági helyzet az egész országban igen kielégítő volna. Egyébként a négy főkalászosról újabban beérkezett minősítő becslés adatai szerint a buza fele részben jó, egy negyed részben jóközepes és egy negyed részben közepes, a rozs nagyobbára jó és közepes, az árpa és a zab tulnyomóan közepes és részben jó termést ígér. A minősítő becslésnél a kitűnő terméskilátás jelzésére 1-es, a jóra 2-es, a közepesre 3-as, a gyengére 4-es, a rosszra pedig 5-ös a számjegy. Összehasonlítás céljából (zárójel között) párhuzamosan a legutóbbi hivatalos vetésjelen-

A nagy munkáshányra való tekintettel szerezzük be a **„Sidedelivery“** kombinált rendsorgyűjtő és szénaforgató gépet. Használható: 1., mint a rendsorokat oldalt lerakó **rendsorgyűjtő**, 2., mint a rendsorokat önmagukban egyuttal meg is forgató **rendsorforgató**, 3., mint **szénaforgatógép** és 4., mint **rakáskészítőgép**.
Legelőnyösebben beszerezhető a

Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél
(Budapest, V. Alkotmány-utca 29. szám.)

Legnagyobb választék és legjutányosabb árban kapható: Divatos férfi ingek, alsónadrágok, gallérok, kézelők és finom angol és francia zsebkendők. Női len és chiffon ingek, bugyigók, szoknyák, hálóingek és kabátok. Fiu- és leánykaféhnemű minden nagyságban és minőségben állandó raktár.

Sárga Kristóf utó dai

fehérnemű, vászon és szőnyeg nagyraktára
KOLOZSVÁRT, Deák Ferenc-utca 3. szám.

Telefonszám 567.

Mátrác, paplan, pokróc, valamint mindenféle ágyhuzat szakszerűen készítve, olcsó árban található. — Minden fajtájú és nagyságú szalon ebédlő és futószőnyeg gyapjú és csipkefüggönyök.

Amerikai önműködő ablak-rolletták egyedüli főraktára.

tésben közzétett minősítő becslés adatai is beállítottak. E szerint tehát:

	a buza	a rozs	az árpa	az ab	várme gyében
jó	(2) 24	(22) 21	(19) 14	(19) 16	(18)
jóközepes	(2-3) 15	(6) 14	(4) 6	(8) 7	(8)
közepes	(3) 16	(28) 20	(32) 34	(29) 29	(22)
gyen. köz.	(3-4) 2	(—) 4	(—) 6	(2) 4	(6)
gyenge	(4) 6	(7) 4	(8) 3	(5) 7	(9)

Ez összehasonlító kimutatás szerint az őszi kalászosok (buza és rozs) termésreménye szépen javult, a tavasziaké (árpa és zab) pedig némileg csökkent, ami leginkább onnét származik, hogy az esőhiányban szenvedő ország-részekben a későn vetett gyöngye árpa és zab fejlődése a szárazság miatt megakadt.

A buza kalászát már mindenütt kihányta és virágzik. A kalász főleg azokon a vidékeken, ahol eső volt, elég nagy. A vetés a főbb buzatermő vidékeken többnyire szép sűrű és erőteljes, de helyenkint, főleg a kiszáradt tábláiban, — ahol nem fordítottak kellő gondot az acatolásra — gazos. Az esőhiányban szenvedő vidékeken sok alacsony, ritka és gyöngye vetést is lehet látni, mely kedvező időjárás esetén még lényegesen javulhat ugyan, de teljesen kielégítő termést ritkaságánál fogva már nem adhat. Ez a gyöngye vetés, mely leginkább az ország északi és északnyugati vármegyéiben fordul elő, a nagy buzatermő vidékek jó termésreményében olyan kisebb szigeteket képeznek, melyek tulajdonosaik reményeit már aligha váltják valóra, de az országos termésreményt számottevő mértékben még a legkedvezőtlenebb esetben sem befolyásolhatják. A levélrozsda fellépését egyes vármegyeiből (így Csongrád, Heves, Jász-Nagykun-Szolnok, Fejér, Somogy, Arad vármegyeiből) már jelentették ugyan, de az nagyjobbára még csak az alsó leveleken és kis mértékben fordul elő. Általában megállapítható, hogy úgy a rozsda fellépése, mint a rovarkárok miatt a folyó évben aránytalanul kevesebb a panasz, mint más évben.

A rozs nagyjobbára elvirágzott s erőteljes szemfejlődésben van, a délibb fekvésű szikes és homokos földeken már érni kezd. Kalásza nagyjobbára szép nagy és telt, mert a virágzásra legtöbb helyen igen kedvező időjárás volt. Szalmája az ország legnagyobb részében elég magas, csak azokról a vidékekről hallatszik gyakori panasz, amelyeken május hónap folyamán nem kaptak kielégítő mennyiségű esőt. Ily helyeken gyakori a ritka, alacsony és gazos vetés.

Az árpa fejlődésére országszerte ismét jó kiadós eső volna szükséges. Az őszi nagyjobbára már kikalászolt, sőt a délibb vidékeken helyenkint szökülni is kezd, a tavaszi most kalászol. A kalász képződésének az ország nagy részében kedvezett az elmúlt két heti

időjárás, ahol azonban nem volt elég az eső, némi visszaesés mutatkozik, nehezen fejlődik, kalásza rövid s a szára is alacsony. Ez az oka, hogy a minősítő becslés adatai most valamivel kedvezőtlenebbek, mint a legutóbbi hivatalos jelentésben voltak.

A zab azokon a vidékeken, hol elég esőt kapott, szépen fejlődik, szárba hajt, sőt az ország déli részein már zászaját is kezdi tolni; ahol azonban kevés eső járt, fejlődésében visszamaradt, alacsony és néhol sárgulni kezd. Általában még mindig jó esőre volna szüksége, hogy elmaradottságát behozhassa. Helyenkint a lema melanpus károsítja, ezenkívül az acat is nagyon elszaporodott benne.

A tengeri-vetés az utóbbi esőre mindenütt igen szépen fejlődik, különösen a korai, kivéve az északi vármegyeikben, hol aránylag kevés csapadék volt. Itt a vetés gyöngyebb, egyes helyeken ritka és gazos, különösen a késői, úgy hogy néhol pótvetés vált szükségessé. Első kapálása általában folyamatban van, a Duna-Tisza-közén egyes helyeken már másodszor kapálják. Egér- és rovarkár eddig nem észlelhető.

A burgonya fejlődésére a legutóbbi 14 nap időjárása kedvező volt, mindenütt szépen virágzik már. Kapálása folyamatban van, sok helyütt már töltögetése is megkezdődött. Sem rovarkár, sem elemi kár nem fordult elő. Általában jó termésre van remény.

A cukorrépatermés általában jól fejlődött, különösen ott, ahol elég csapadék érte. Az északi vármegyeikben, hol aránylag kevés volt a csapadék, kissé gyöngye. Levélzete általában egészséges, de s üde-zöld színű. Egyelést a legtöbb helyen már befejezték, másodszori, illetve harmadszori kapálása folyamatban van. További jó fejlődéséhez sok helyütt esőre van szükség. A takarmányrépa az esőjárta vidéken jól fejlődik, az északi vármegyeikben ellenben csapadék hiánya miatt fejlődése nem kielégítő. Egyelése és másodszori kapálása folyamatban van. Rovarkárokról panasz eddig nem érkezett be. Sok helyütt esőre van szüksége. A repcevetés általában szép, beőli erőteljesek s sárgulni kezdenek. Aratását helyenkint néhány nap múlva megkezdhetik. Általában közepes termésre van remény. A kerti vetemény az utóbbi esőre igen szépen fejlődik ellenben, hol kevés volt a csapadék, ott kissé visszamaradt. A korai fajták közül sok piacra kerül már. Általában jó termésre van remény, sok helyütt azonban esőre van szükség. A bab mindenütt jól kelt, szépen bokrosodik és sok helyütt virágzik már. Az északi vármegyeikben, hol kevés volt a csapadék, a vetés általában gyenge s fejlődése a szárazság folytán lassú. Sok helyütt esőre van szükség. Az egyéb hüvelyes, az északi vármegyeik kivételével, hol gyöngyebb, mindenütt igen szép és jól fejlődött. A korai fajta már piacra került. Általában jó termést

ígér. A komló fejlődése általában jó, indái mindenütt szép magasak és erőteljesek, a korai fajták már tobozokat hoznak. Másodszori kapálása megkezdődött.

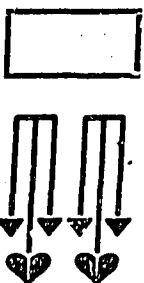
A mesterséges takarmányok közül a lóhere első kaszálása folyamatban van s ama vidékek kivételével, hol az egér nagyobb kárt okozott, úgy mennyiségre, mint minőségre nézve közepes hozamot adott. Esőjárta vidéken sok helyütt renden ázott. Behordása részben megkezdődött. A lucerna első kaszálása jó közepes termést adott, betakarítása folyamatban van. Egyes helyeken renden ázott. Második hajtása eső járta vidéken szépen fejlődik s szintén jó termést ígér. A búkköny általában jól fejlődik s különösen az utóbbi esőre sokat javult. Szárazabb helyeken kissé visszamaradt fejlődésében. Egyes helyeken a földi bolha kártételéről panaszkodnak. Kaszálása itt-ott már megkezdődött. További kielégítő fejlődéséhez sok helyütt esőre van szüksége. A mohar csapadékos vidéken jól kelt és szépen fejlődik, a szárazabb vidékeken ellenben gyengén kelt, sok helyütt pedig még csak most vetik. Jó kiadós esőre volna szüksége. A csalamádé elég szépen kelt és jól fejlődik, különösen az esőjárta vidéken, ahol ellenben nem kapott elég csapadékot, ott ritkán kelt és fejlődésében is visszamaradt. A késői vetése folyamatban van. A rét kaszálása mindenütt folyamatban van s a hozam jó közepes, kivéve azokat a vidékeket, ahol kevesebb csapadék volt. Minőségre általában jó. Betakarítása folyamatban van. Egyes helyeken renden ázott. A legelő fűnövése az utóbbi esőre lényegesen javult s a jószágnak elég táplálékot nyújt. Azokon a helyeken, hol kevesebb volt a csapadék, a fűnövény gyöngyebb, mindazáltal a jószág itt is talál elég táplálékot. Följavulásához sok helyütt esőre van szüksége.

A gyümölcsfák közül a barack és mandula, ahol fagy nem érte, jó közepes termést, a cseresznye és meggy országszerte szintén jó közepes termést ígér, a szilva ellenben csak közepesen áului termést fog adni. A dió és mogyoró kevés hely kivételével, jó terméssel bíztat, ugyszintén az alma és körte is. Rovarkártételről panasz eddig nem érkezett. A dinnye általában kielégítően kelt. Egyes helyeken kapálják már. Bő esőre van szüksége. Egyéb gyümölcs (ribizke, málna, köszméte, földi eper és szamóca) jó közepes termést ígér.

KORMÁNYINTÉZKEDÉSEK.

Kormányrendelet az új termés lefoglalásáról.

A hivatalos lap közzéteszi a kormány 2072—1915. M. E. számú rendeletét, amelylyel megállapítja az új termés lefoglalásának és értékesítésének feltételeit.

Igen fontos minden gazdának, hogy a legújabb szerkezetű **Kalmár rendszerű kukoricza**

morzsolót használja, mert ezzel a legökéletebb munkát gyorsan végezheti, nem töri a csutkát, nem hagy rajta

szemet, könnyű járatu és olcsó. **Kalmár Zs. és Társa** különleges

Kérjen árjegyzéket közvetlenül **tisztító gépgyár és vasöntöde, Hódmezővásárhely.** .....

A rendelet értelmében az 1915-ik évi buza-, rozs-, kétszeres-, árpa- és zabtermésnek árusítása és forgalomba hozatala csak a rendelet szabályai szerint történhetik.

Zár alá veszik a termést.

E végből minden termelőnek az említett cikkekben levő termése a közélémezés és közszükséglet céljaira zár alá kerül.

Termelőnek tekintendő az is, aki az 1915. évi termésből munkabér, aratórész, vagy konvenció fejében kap a termelőtől búzát, rozsot, kétszerest, árpát, vagy zabot.

A termelő a zár alá vett termésnek azt a részét, amelyet saját házi és gazdasági szükségletére magának megtarthat, erre a célra szabadon felhasználhatja. De a saját házi és gazdasági szükséglet megállapításánál csak az 1916. évi augusztus hó 15. napjáig terjedő időt lehet számításba venni.

A termelő házi és gazdasági szükséglete.

Házi szükséglet címén fejenként és havonként az említett gabonaneműekből együttvéve tizennyolc kilogrammot szabad és lehet számításba venni és pedig azon személyek után, akik a termelő háztartásában rendszerint természetben ellátást élveznek.

Gazdasági szükséglet címén csak a természetben kiszolgáltatandó terménybeli járandóságok (alkalmazottak, cselédek, munkások munkabére, arató része, konvenciója), a vetőmag és az állatállomány szükséglete vehető számításba. Ezen a címen a termelőnek nem csupán a termés helyén, hanem másutt levő gazdaságában felmerülő ott nem fedezett szükségletei is számításba vehetők.

A zár alá vett termésnek a házi és gazdasági szükséglet meghaladó részét a termelő csak a jelen rendeletben feljogosított cég részére adhatja el.

A zár alá vett termékkel a termelő nem rendelkezik

és azt semmiféle módon fel nem használhatja. Aki ellenkezően cselekszik, szigorú büntetésben részesül. A zár alá vett termést annak a törvényhatóságnak a területéről, ahol a gazdaság van, nem szabad elszállítani. Más törvényhatóság területén levő gazdaságba elraktározás, vagy házi és gazdasági szükséglet céljaira a termés elszállítható. A földművelésügyi miniszter azonban engedélyt adhat, hogy a termelők kész terményeiket tengelyen a szomszéd törvényhatóság területére elszállíthassák abból a célból, hogy azokat ott eladhassák olyanoknak, akik az új termés vásárlására jogosultak lesznek.

Aki maga nem termelő, vagy akinek saját házi és gazdasági szükségletét saját termése nem fedezi, az 1915. évi szeptember hónap 15. napjáig jogosítva van saját házi és gazdasági szükségleteire annak a törvényhatóságnak a területén levő búzát, rozsot, kétszerest, árpát és zabot, ahol állandó lakása, vagy gazdasága van, akár elővétel, akár kész áruvétel útján bármely termelőtől vásárolni. A kereskedelmi és földművelésügyi miniszter együttesen a vásárlásra megszabott határidőt egyes törvényhatóságok területén meghosszabbíthatja. Saját házi és gazdasági szükséglet megállapításánál csak a jövő 1916. augusztus 15-ik napjáig terjedő időt lehet számításba venni.

18 és 10 kilogramm fejenként.

Házi szükséglet címén a mezőgazdasággal, vagy más őstermeléssel foglalkozó fogyasztó a jelen rendeletben említett gabonaneműekből együttvéve csak 18 kilogrammot, más fogyasztó csak 10 kilogrammot vehet fejenként és havonként számításba azon személyek után, akik a fél ház-

tartásában rendszerint természetben ellátást élveznek.

Gazdasági szükséglet címén csak a fél vállalatában alkalmazottak terménybeli járandóságára és a vállalat folytatására szolgáló igravonó állatok eltartására szükséges mennyiség vehető számításba. Az állathizlálásra szükséges mennyiségek nem tekintendők gazdasági szükségletnek. Erről külön rendelet fog intézkedni.

A házi vagy gazdasági szükséglet fedezésére vásárolt terményeket a szerző fél, amennyiben azokat a családi vagy gazdasági viszonyainak változása miatt eladni kívánja, csak a vásárlásra jogosult vállalat és csak a helyi hatóság engedelmével adhatja el.

A lakosság és az alkalmazottak ellátása.

A közélémezés biztosítása céljából a kereskedelmi miniszter a földművelésügyi és belügyi miniszterekkel egyetértve a vármegyei és városi törvényhatóságoknak, rendezett tanácsú városoknak, nagyobb ipari telepeknek, közlekedési és egyéb vállalatoknak, fogyasztási szövetkezeteknek, menhelyeknek, internátusoknak, kórházaknak, gyógy-, büntető- és javító-nevelő és egyéb közintézeteknek megengedheti, hogy a földművelésügyi miniszter által megjelölt törvényhatóság, járás, rendezett tanácsú város, vagy község területén az 1915. évi szeptember 15. napjáig, illetőleg a nevezett miniszterek által megállapított későbbi határig — akár rendes képviselői szerveik, akár megbízottak által — a termelőktől elővétel, vagy készáruvétel útján az 1915. évi termésből annyi búzát, rozsot, kétszerest, árpát és zabot vásárolhassanak, mint a mennyi terményre az ellátandó személyek (a város és község lakosságának, alkalmazottak, szövetkezési tagok, ápoltak, növendékek, lejáróztatottak stb.) élelmezésére a jövő 1916. augusztus 15-ig előreláthatólag szükségük lesz.

Az ilykép fedezendő szükséglet mennyiségét a belügyminiszter állapítja meg.

Ha ilyen célú vásárlásra törvényhatósági joggal felruházott város, vagy rendezett tanácsú város kapott engedelmet, a kereskedelmi miniszter a földművelési miniszterrel és a belügyminiszterrel együtt a város lakóinak fejenként és havonként tiz kiló gabonanemű vásárlására szóló jogát felfüggesztheti, vagy korlátozhatja.

Gazdasági egyesületek a földművelésügyi miniszter engedélyével az általa megjelölt területen saját tagjaik részére vetőmagot a termelőtől közvetlenül vásárolhatnak.

Közérdekből vagy kiviteli célokra szükséges gabonamennyiségek beszerzéséről a kereskedelemügyi miniszter gondoskodik.

Külön rendelet fog intézkedni arról, hogy ipari szeszfőzésre, sörfőzésre és malágyártásra, valamint állattartásra milyen mennyiséget lehet vásárolni.

Maximális ár.

Az eladott terményekért nem köthető ki magasabb vételár annál, amely a szállítás (vasutra, vagy hajóra feladás) idejében érvényben levő hatóságilag megállapított legmagasabb árnak a termények minősége szerint megfelel. Ezzel ellenkező megállapodás az ártöbblet tekintetében hatálytalan.

Kik vásárolhatnak és szállíthatnak?

Annak a társaságnak, amely a szükséges gabonamennyiségek megvásárlásával és szállításával megbízható, a következőkkel kell megfelelnie:

1. Részvényesek csak az állam, törvényhatóságok, városok, szövetkezetek, gazdák, mezőgazdasági vállalatok, gabonakereskedők, gabonakereskedéssel iparszerűen foglalkozó vállalatok és malom és más ipari vállalatok lehetnek;

2. az alaptőke felét az állam maga jegyzi;

3. a vállalati igazgatóság elnökét és tagjait a miniszterium nevezi ki;

4. a társaság kötelezi magát, hogy azoknak a termelőknek, akiknek termését egészben vagy részben lefoglalta, kivánságukra a miniszterium által megállapítandó módon kölcsönt és előleget nyújt olyképpen, hogy a kamatláb legfeljebb másfél százalékkal haladja meg a mindenkor hivatals kamatlábat;

5. az évi osztalék a részvénytőke öt százalékat nem haladhatja meg és a fennmaradó felesleg a miniszterium által megjelölendő célokra lesz fordítandó.

Az ily módon alakuló és engedélyt nyelő társasággal kötött ügyletet az eladó a kikötött feltételeknek megfelelően pontosan köteles teljesíteni és e végből a társaság a közigazgatási hatóság segélyét is igénybeveheti.

Aki a rendelet ellen vét,

a lefoglalt termést jog nélkül eladja, elszállítja, meg nem engedett ügyletet követi, vagy engedély nélkül vásárol, kihágást követ el és két hónapig terjedhető elzárással és 600 koronáig terjedhető pénzbírsággal büntethető.

A vámkülföldről behozott készletek árusítására a kereskedelemügyi miniszter esetről esetre külön engedélyt ad.

A rendelet kiterjed Horvátországra is, ahol a rendelkezéseket, amennyiben végrehajtásuk nem a központi kormányt illeti, a bán hajtja végre.

A Haditermény Részvénytársaság.

A rendelet értelmében megalakuló társaság megalakítására a kormány ugyan csak a hivatalos lapban már közzé is teszi az alapítási felhívást, amelyet a királyi kormány, mint »alapító« nevében gróf Tisza István miniszterelnök irt alá.

A kereskedelmi törvény rendelkezéseinek megfelelő alapítási tervet szerint a magyar királyi kormány, mint alapító, részvénytársaságot alapít, amelynek tárgya: a »mezőgazdasági terményeknek, vagy ilyenekből akár a társaság által, akár mások által előállított gyártmányoknak a kormány által létesítendő megállapodások szerint az alakulás idejében folyó háború folytán közérdekből szükségessé vált beszerzése, tárolása és forgalomba hozatala«.

A társaság cége Haditermény Részvénytársaság lesz. Alaptőkéje husz millió korona, amely kétezer darab, egyenként 10.000 korona névértékű részvényre oszlik.

A társaság a most kiadott rendelet hatályának tartamára alakul. Az igazgatóság elnökét és tagjait a miniszterium nevezi ki. Az aláírás zárlóideje június 24. délután 1 óra. Tuljegyzés esetén az alapító határozza meg, hogy egyesek mennyi részvényt kapjanak.

A társaság alakuló közgyűlése június 26-án lesz a kereskedelmi miniszteriumban.

A m. kir. honvédelmi miniszter június hó 8-iki 7256 elm. 18. 1915. számú körrendelete a katonák munkára való szabadságolása tárgyában.

A kaszálási, aratási és cséplési munkálatoknak gyakorlott munkaerőkkel a kellő időben való zavartalan elvégzése mind közgazdasági, mind katonai szempontból elsőrendű feladat.

Ennélfogva a m. kir. földművelésügyi és a cs. és kir. hadügyminiszter ural egyetértőleg létrejött megállapodás alapján szükségessé vált, hogy a tavaszi vetési szabadságolásokhoz és vezénylésekhez hasonlóan, a legénység kaszálásra, aratásra és cséplésre is, az illető mezőgazdasági munkák

idejében 14 napra szabadságot tartsék, illetőleg községeknek és egyes birtokosoknak rendelkezésére bocsájtassék (elvezényeltessék).

Ehhez képest elrendeltetett, hogy mind a közös hadseregbeli, mint a honvédelmi, abban a mértékben, amint azt a hadrakelt sereg részére szükséges pótlások készletbe helyezése és a kiképzés megengedi, a kaszálási, aratási és cséplési munkálatokra szabadságot tartsék, a községeknek és birtokosoknak rendelkezésére bocsájtassék.

A szabadságolásokra nézve a következő rendelkezések irányadóak:

I. A szabadságolás sorrendje.

Szabadságolandók:

1. Az önálló mezőgazdák, illetőleg ilyenek hozzátartozói, de csak saját birtokukra, illetőleg szüleik birtokára;

2. a mezőgazdasági munkások;

3. a lábadozó osztagoknál levő mezőgazdák és mezőgazdasági munkások csak abban az esetben szabadságolhatók, ha tényleg a mezőgazdasági munka elvégzésére, vagy mint birtokosok, illetőleg, mint földbirtokosok tisztviselői (gazda, intéző) a mezőgazdasági munka felügyeletére alkalmazásuk és a hadiszolgálatra való teljes alkalmasság visszaszerzésére ezen munka teljesítése minden hátrányos befolyással, illetőleg a teljes alkalmasság visszaszerzése minden veszélyeztetve.

Amennyire csak lehetséges, szabadságot foglalkoztatni fognak: a hadiszolgálatokról és a népfelkelésről szóló törvény alapján igénybevevett munkások és más egyének is.

II. A szabadság kérelmezése.

A szabadságot az illető katonának, illetőleg munkásnak személyesen a kihallgatáson (Rapporton) kell kérelmeznie.

A szabadságot a póttest (intézet stb.) parancsnoka engedélyezi.

III. A szabadság helye.

A legénységet általában abba a községbe szabadságolják, amelyben a saját bemondása szerint legutóbb mezőgazdasági foglalkozását űzte.

A magyar szent korona országainak déli részeire csak addig a határvonalig engedélyeztetik szabadságot, mely a Száva mentén Bosutig, azután Martinci velük, Ruma St. Pazova, St. Banovci, Ferencalom, Temesmiklós, Oravicza, Mehádia irányában húzódik.

Szabadság nem fog engedélyeztetni a Zagrebi honvédkerületben a Vrbovszko-Ogulin-Szlunji vonaltól délkeletre.

IV. A szabadság kezdete.

A cs. és kir. katonai (hadtest) parancsnokságok utasították, hogy szabadság kezdetét egy-egy vármegye területére nézve a vármegyék alispánjaival egyetértéssel állapítsák meg.

Ennélfogva a vármegye alispánja a különleges helyi, éghajlati és gazdasági viszonyoknak figyelembevételével az aratási és cséplési szabadságolások kezdetére vonatkozó javaslatát a vármegyei gazdasági felügyelő, illetőleg a vármegye területén működő gazdasági egyesület és esetleg a megye területén belül fekvő törvényhatósági városok, gazdasági egyesületei véleményének rövid uton való kikérése után az illetékes katonai (hadtest) parancsnokságnak azonnal tegye meg, illetőleg a katonai parancsnokság ilyen tárgyú megkeresésének haladéktalanul tegyen eleget.

A szabadság kezdetéről annak megállapítása után a honvédkerületi parancsnokság a vármegyei alispánja által további intézkedés végett azonnal táviratilag értesítendő.

Kaszálásra a honvédelmi legénység az ez-

iránt kiadott utasítás folytán azonnal fog szabadságot tartani.

V. A községi előjáróságok és városi hatóságok, valamint a járási tisztviselők értesítése a szabadságolásokról.

A póttestek (intézetek stb.) a szabadságot legénység névjegyzékét megküldik a községi előjáróságoknak és városi hatóságoknak, valamint a járási tisztviselőknek.

A községi előjáróságok és a városi hatóságok a megküldött névjegyzékbe bejegyzik azt, vajjon a községbe, illetőleg a városba szabadságot legénység tényleg végezte-e azt a munkát, melyre szabadságot kapott. Az ekként kiegészített névjegyzék a szabadság letelte után az illető póttestnek (intézetnek) vissza kell juttatni.

A járási tisztviselő a megküldött névjegyzékből tudomást szerz arról, hogy a járás területére a kaszálási, aratási és cséplési munkálatokra mily számú legénység szabadságot tartott.

Amennyiben a járási tisztviselő arról értesül, hogy valamely községben munkáshány mutatkozik, azonnal intézkedni tartozik, hogy az illető községnek a másik községben rendelkezésre álló felesleges katonai munkaerő átengedtesse.

VI. A szabadságot katonák jelentkezése.

A szabadságot katonák a községbe, illetőleg városba történt megérkezésük alkalmával nemcsak a községben, illetőleg városban levő csendőrségnél, hanem a községi előjáróságnál, illetőleg városi hatóságnál is kötelesek jelentkezni.

A jelentkezés előjegyzésbe veendő és a póttestek (intézetek) által megküldendő névjegyzékbe az illető név után bevezetendő.

VII. A szabadságon levő katonák ellenőrzése.

A szabadságot katonák (munkások) szabadságuk alatt a községi előjáróság, illetőleg városi hatóság által a községi, illetőleg városi rendőrség vagy csendőrség igénybevételevel abban a tekintetben ellenőrzendők, vajjon azt a munkát, melyre a szabadságot kapták, tényleg végezték-e.

Azok, akik munkájukat nem végzik, a községi előjáróság, illetőleg városi hatóság által az illetékes póttestnek azonnal bejelentendők. E bejelentés alapján a munkát nem végzők póttesteik által be foglalkoztatni és meg foglalkoztatni büntetendők.

A csendőrség is utasított, hogy a szabadságot legénységet munkájában ellenőrizze.

VIII. Munkás-csoportok vezénylése a kaszálási, aratási és cséplési munkálatok ellátására.

A mezőgazdáknak és mezőgazdasági munkásoknak egyéni szabadságolásán kívül a kaszálási, aratási és cséplési munkálatoknak elvégzésére 20 katonából álló munkás-csoportok is fognak alakítani.

Ezek a munkás-csoportok, erélyes és megbízható altiszt vezetés alatt, községeknek és egyes földbirtokosoknak rendelkezésére bocsájtandók.

A községek a munkás-csoportokat a saját, mint erkölcsi testületnek tulajdonában levő földek, valamint a harctéren levő mezőgazdák ingatlanainak megművelésére igénybe vehetik, ha a szükséges munkaerő hiányzik.

A munkás-csoportoknak kirendelése iránti kérvény ahhoz a legközelebbi állomásparancsnoksághoz intézendő, ahol a póttest van.

A birtokosoknak erre vonatkozó kérvénye a községi előjáróság, illetőleg városi hatóság által láttamozandó.

A munkás-csoportok kirendelése iránti kérvények azonnal a járási tisztviselőhöz eljuttatandók, aki az illető község illetőleg

birtokos által, esetleg az egész járás területén szükségelt munkás-csoportok kirendelése iránt azonnal, esetleg táviratilag is ahhoz a legközelebb fekvő állomásparancsnoksághoz fordul, ahol póttest van.

IX. A munkás-csoportok elszállásolása, élelmezése és díjazása.

A munkás-csoportoknak és a melléjük adott altisztnek elszállásolása és élelmezése a munkás-csoportot igénybevevő község vagy birtokos feladata.

Az élelmezést a munkaadó a munkás-csoportnak a póttest által ez iránt utasított altisztje által átadandó élelmezési pénzért tartozik teljesíteni.

Az élelmezési pénz átvétele nyugtázandó.

A munkás-csoport tagjainak, valamint az azok mellé felügyelet céljából kirendelt altisztnek a munkaadó mindegyik munkanapért a helyi szokásos napszámnak megfelelő munkapótdíjat, járandóságot tartozik kifizetni.

Az utazási költségek a munkaadót nem terhelik.

X. Munkaalalom biztosítása a szabadságot munkáskatonák számára.

A munkáskatonák szabadságolásával biztosított munkaerőknek minél teljesebb értékesíthetése céljából.

1. A községi előjáróságok és városi hatóságok a helyben szokásos módon hívják fel a mezőgazdákat és birtokosokat, hogy munkásszükségletüket összeírás végett azonnal jelentse be.

A munkásszükséglet összeírásával, illetőleg a munkásközvetítéssel lesznek a szabadságot munkáskatonák leggyorsabban tájékoztathatók arról, hogy hol kaphatnak munkát.

2. A megérkezésük alkalmával jelentkező munkáskatonákat a községi előjáróságok és városi hatóságok az összeírt munkaalalmokról azonnal tájékoztassák; a munkaadókkal pedig közölik, hogy a munkáskatonák közül kik állanak még rendelkezésre.

Esetleges félreértések kikerülése végett kijelentem, hogy nem minden mezőgazda és mezőgazdasági munkás kaphat kaszálási, aratási és cséplési munkálatokra szabadságot, hanem csak az, aki katonai szempontból bizonyos időre nélkülözhető és elszabadságolható.

A jelen rendelet azonnal közhírré teendő és a végrehajtása körül szerzett figyelemreméltó tapasztalatok hozzám bejelentendők.

A miniszter helyett:

Karátson s. k.

államtitkár.

VEGYES KOZLEMÉNYEK.

— **Darányi Ignác kitüntetése.** Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tanácsülésében Bujanovics Sándor elnök meleg szavakkal üdvözölte Darányi Ignácot a Vöröskereszt I. osztályú érdemjégyével történt legmagasabb kitüntetése alkalmából. Kiemelte az elnök gazdaságtársának hazafias és emberszerető munkásságát, amivel a Vöröskereszt Egyletnek egyik legfőbb erőssége, s aki a mostani háború alatt a Hadifoglyokat Tudósító és Gyámoltató Iroda megszervezésével és fáradhatatlan vezetésével a nemes munkát megkoszorúzó legfelsőbb kitüntetés mellett sok ezer aggódó anyja, hitves és testvér hálakönyvét, ezt a mindennél tündöklőbb s az igazán nagy és jó embert legszebben díszítő érdemrendet is kiérdemelte. Darányi Ignác meghatóan köszönte meg az OMEG tanácsának lelkes üdvözlését. A Magyar Gazdaszövetség tisztikara Bernát István igazgató vezetésével üdvözölte Darányi Ignácot.

Bernát István üdvözlő szavaiban kifejtette, hogy új érv és bizonyíték a kitüntetés azokkal a vádakkal szemben, melyek az agrárius mozgalmat és természetesen első sorban annak vezérét érték, amelyek erre a mozgalomra az önzés, szükkebliség és osztályérdek bélyegét igyekeztek rásütni. Darányi belső melegséggel köszönte meg a figyelmet, melyet legközelebb munkatársai vele szemben tanusítottak.

— **Diákok a mezőgazdaság szolgálatában.** A Gazdaszövetség írja: A legszorgosabb gazdasági munkák teljesítésénél bizony igen hasznos és jelentős szolgálatokat tehet az az ezer meg ezer fiatal erő, amely mostanában szabadulni fog az iskola padjairól. Nem arra gondolunk, hogy az iskolából szabadult diákokat, akik alig várják a boldog vakációt, hogy a tanulás, a szellemi foglalkozás fáradalmait kipihenhessék, most meg testi munkával túlterheljük. Nem, csupán arra gondolunk, hogy mérsékelt gazdasági munka nem hogy ártalmára volna az ifjuság testi fejlődésének, ellenkezőleg, csak edzőleg, fejlesztőleg hatna a fiatal szervezetre. Szellemüknek, idegzetüknek jótékony pihenésével járna és az ország termelésének oly mérhetetlen hasznót hozna, amelyet a mai súlyos körülmények között nem is tudunk kellőleg megítélni.

— **Ezer hold a rokkant mezőgazdasági munkásoknak.** A kisjenői főhercegi uradalom hasznóbérlete részvénytársaság igazgatósága Libits Adolf főhercegi jószágkormányzó elnökletével tartott igazgatósági ülésén elhatározta, hogy a társaság által bérelt kisjenői uradalomból 1000 kat. hold mezőgazdasági területet bocsát háboruban megrokkant mezőgazdasági munkások rendelkezésére. A társaság ezt az 1000 holdat, mely egyforma minőségű termő szántóföld, 100, egyenként 10 kat. holdas parcellára osztja fel és egy-egy telephelyet feles kezelésre 15 évi időtartamra kiad egy-

egy oly családos mezőgazdasági munkásnak, aki a háború folytán oly mérvben rokkant meg, hogy alkalmazásra többé nem számíthatna. — Minthogy természetesen egészen vagyontalan emberek jönnek számba, akik a gazdálkodás megindításához szükséges gazdasági felszerelés és a lakóház építéséhez szükséges építési anyag fölött sem rendelkeznek, ennélfogva a társaság a lakóház és istálló megépítéséhez szükséges építési anyagokat, a szükséges holt felszerelést és minden egyes telepesnek két teheret enged át, úgy, hogy a 15 év elteltével az átengedett felszerelés tulajdonjoga is a telepesre száll át.

— **A kisgazdák benzinszükséglete.** A Magyar Gazdaszövetséghez a cséplési idény közeledtével mind több és több oldalról érkeznek a megkeresések a kisgazdáktól aziránt, hogy cséplőmotorjaikhoz benzint mi módon szerezhetnek be. Tekintettel arra, hogy az utóbbi években a benzinmotorok a kisgazdák körében országszerte nagyon elterjedtek, s hogy a motorokat a lovak rekvizitálása folytán lóhajtá-nyokkal és nyomtatással, de a kézi erő hiánya miatt kézcsepléssel sem lehet pótolni, már első tekintetre szembetűnik ennek a kérdésnek a mai fontossága. Az ország termése nagy részének a biztosításáról van szó, mikor a kisgazdák motorjainak a benzinszükségletéről történik gondoskodás. A Magyar Gazdaszövetség értesülése szerint a galicjai finomítók visszafoglalása folytán alapos kilátás van arra, hogy a földművelésügyi miniszteriumnak sikerülni fog a hadügyminiszteriummal megállapodásra jutni a magyar gazdaközönség cséplési benzinszükségletének legalább részbeni biztosítására. Ezért a Szövetség arra hívja fel a hozzáforduló gazdakörök, hogy a földművelésügyi miniszteriumhoz címzett kérvényt küldjenek be hozzá, feltüntetve benzinszükségletük mennyiségét, motorjaik számát, illetve várható munkájuk

nagyságát. A kérvényeket a Gazdaszövetség kellő elbírálása után pártolólag együttesen terjeszti a földművelésügyi miniszter elé.

A LÁPFELÜGYELŐ BIZOTTSÁG FELÜGYELETE MELLETT

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ

TOKAJI LÁSZLÓ

A LAP AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET TULAJDONA

**— A MAGYAR —
JELZÁLOG HITELBANK**

KOLOZSVÁRI KÉPVISELŐSÉGE

(Jókai-u. 2. sz. I. emelet.)

FÖLDBIRTOKRA

és a nagyobb városokban fekvő

H A Z A K R A

15. évtől 65 évig terjedő törlesztéssel

LEGOLCSÓBB KÖLCSÖNÖKET NYUJT

A jelzálogul felajánlott erdélyrészi ingatlanok értékére és a megszá-
vazandó kölcsön összegére nézve

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET

bizalmi férfiai adnak véleményt.

A KÉPVISELŐSÉG ELFOGAD

TAKARÉK-BETÉTEKET

és előnyösen kamatoztat.

Telefonszám 27.

3001

Drága a benzin és kevéssé.

A legolcsóbb és legbiztosabb üzemgép a

SZAB. ASTRA gázlokomobil,

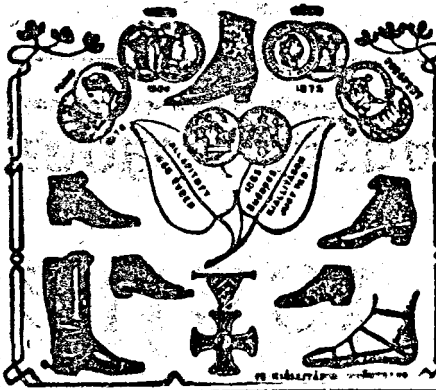
mert kb. 450 gr. faszenet fogyaszt óralóerőnként és hazai faszéntermelésünk korlátlan.

A Magyar Királyi Államvasutak Gépgyárának Vezér-
ügynöksége Budapest, Vilmos-császár-ut 32. szám.

MATUTSEK JÓZSEF

KOLOZSVÁR, SZENTEGYHÁZ-UTCZA 3. SZ.

Fölvívja a n. é. közönség figyelmét előnyösen ismert, elsőrangú műhelyében a legjobb anyagból, legújabb divatszerint készült közkedveltségű **férfi és női cipőraktárára**

3008

Megrendelés után készít amerikai és francia vagy bármily tetszés szerinti faconu cipőket, a legkényesebb igényeknek is megfelelő kivitelben. — Vidéki megrendelések pontosan és gyors kivitelben mérték után, de legbiztosabban egy használt, a lábra találó cipő beküldésével eszközöltek. — Kiváló tisztelettel: Matutsek József.

KOLOZSVÁRI

TAKARÉKPÉNZTAR és HITELBANK Részvénytársaság

Kolozsvár, Mátyás király-tér 7. szám.

3006

□□□

Alapjai: 3 millió 347,000 korona.

Elfogad: **takarékbetéteket legelőnyösebb kamatoztatás mellett** és azokat a moratórium korlátozó határozmányaitól eltekintve **bármikor azonnal visszafizeti**, miáltal módot óhajt nyújtani a közönségnek, hogy pénzfeltelegeit a háboru tartama alatt is biztos helyen elhelyezhesse. Uj intézeti székházában külön e célra épített pánccéltérmeiben **tűz- és betörésmentes rekeszeket** és értékeket tartalmazó ládák részére **tresort tart a közönség rendelkezésére.**

Gyakorlati vizsgát tett, 24 évi jó praxissal bíró 46 éves nős, szorgalmas, kisigényű, magyarul és románul beszélő katonamentes, jó bizonyítványu

GAZDATISZT

— azonnalra, esetleg ideiglenesen is —

állást keres.

3191

Címét megmondja az

ERDÉLYI GAZDA kiadóhivatala.

Keresek egy ügyes, teljesen jártas

ispánt,

aki nagyobb gazdaságot

önállóan vezetne. 888888 3194

Cim a kiadóhivatalban megtudható.

Hirdetések
felvételnek
a kiadó-
hivatalban.

Az

ERDÉLYI GAZDA

kiadóhivatalánál megrendelhető könyvek:

ELADÓ ORSZÁG.

Irtá:

Tokaji László

Ára: 3 korona.

A 254 oldalra terjedő nagy birtokpolitikai és birtokforgalmi statisztikái mű tartalmazza az utóbbi tíz év alatti összes erdélyrészi földbirtok-forgalom részletes adatait. A könyv tartalom-jegyzéke:

Eladó ország. (Bévezetés.) Adataink eredményei. A birtokkapadás okai. Az állam feladatai. A társadalom szerepe és hivatása. Az 50 holdan felüli birtokok. Az 50 holdan aluli birtokok. Adataink eredete. A könyv mindazok számára, akik az erdélyrészi magyarság helyzete és az erdélyrészi földbirtokpolitika kérdései iránt érdeklődnek — nélkülözhetetlen forrásmunka! —

A FALUSI NÉP GAZDASÁGI, TÁRSADALMI ÉS NEMZETI IRÁNYBAN VALÓ VEZETÉSE.

Irták:

Tokaji László, Dr. Konrádi Dániel, Jászberényi András, Dr. Szász Albert, Dr. Seyfried Károly, Dr. Cséser Lajos.

Ára: 1 korona.

A 132 oldalra terjedő könyv az Erd. Gazd. Egylet múlt évi szociális kurzusának előadásait tartalmazza a következő fejezetek alatt: A falusi intelligencia szerepe a nép, nemzeti és gazdasági vezetése tekintetében. A mezőgazdasági üzleti érzék és tudás fejlesztéséről. A szövetkezetek. Egészségügyi dolgokról. A kiscgazdák peren kívüli jogvédelméről. A gazdakörökről.

— Azok, akik a magyar nép vezetésének nemes missziójára vállalkoztak, e könyvben mindenre kiterjedő, alapos és részletes utmutatást találnak. —

ROMÁNIA MEZŐGAZDASÁGI ÉS SZOCIÁLIS VISZONYAI.

Irtá: **Barabás Endre.**

Ára: 1 korona.

A könyv 128 oldalon a következő főbb címeket tartalmazza: A romániai állapotok hatása hazánkra. Románia mezőgazdasága. A román falu. Romániai agrár-reformok. Törvény a mezőgazdasági pénzügyekről. Földmívelő szövetkezetek. Az iszákosság elleni intézkedések. A romániai népoktatás seociális irányai. A romániai tanító szociális munkája. — Stb. stb. — Rendkívül tanulságos munka, melynek elolvasása után egészen más színben látjuk a román faj kulturáltságának fejlődését és mai fokát. —

Az erdélyi állattenyésztés fejlődése.

Irtá: **Jakab László.**

Ára: 1 korona.

A 190 oldalas könyv teljesen hű képet adja Erdély állattenyésztésének az utóbbi évtizedek alatt. A műben rendkívül sok eredeti felvételi tenyészállat-fotográfia is van. Állattenyésztők könyvtárából e könyvnek nem volna szabad hiányoznia.

AZ ERDÉLYRÉSZI FÖLDBIRTOKPOLITIKA FELADATAIRÓL.

Ára: 50 fillér.

Irtá: **Tokaji László.**

Földbirtokpolitikai tanulmány az erdélyrészi magyar szász és román erőviszonyokról.

GRÓF MIKÓ IMRE ÉS A MAGYAR FÖLD.

Ára: 50 fillér.

Irtá: **Tokaji László.**

Gróf Mikó Imrének, Erdély Széchenyijének jellemrajza kapcsolatban a forradalom utáni idők és földbirtokviszonyok ismertetésével.

UJ HONFOGLALÁS ERDÉLYBEN.

Irtá: **Tokaji László.**

Ára: 50 fillér.

Gyakorlati javaslatok az erdélyi magyar földbirtok megtartása céljából, különös tekintettel az erős magyarvidéki anyaországi nagybirtokok Erdélybe leendő áttelepítésének kérdésére.

Fenti könyvek, amíg a készlet tart, az árnak előzetes beküldése mellett megrendelhetők az **ERDÉLYI GAZDA** kiadóhivatalánál, Attila-utca 10. sz. alatt. — A könyvek bérmentve küldetnek meg. *Mind a hét könyv, egyszerre megrendelve, 6 K-ért megküldelik.*

Fenti könyvek megrendelőinek, míg a készlet tart, kívánatra ingyen megküldi a kiadóhivatal még a következő füzeteket:

Gróf Bethlen István és Tokaji László előadóknak az 1913 évi szeptemhor 7-iki kolozsvári országos földbirtokpolitikai nagygyűlésen megtartott előadásait és Tokaji Lászlónak „Földbirtokpolitikai teendők” címen, az E. M. K. E. 1914. jan. 11-én rendezett nagy értekezletén, tartott előadását. 3051